

הוא סול מיניא, אשר שינה לגמרי את דמותו. את המשקפים הסיר לפני ההסרטה.

האצלניק

ארי: אני חושב שכך זה אצל רוב הגברים. (אבידן אינו מגשים, כמובן, את אימו. בסרט, כמו בספר, אין זכר לסיניון.) כאשר מחכה ארי במלון המלך דויד לש" לוח הארגון, הוא נתקל בקיטי. הם סועדים יחד. תוך כדי כך "היא מביטה בו בסקר רנות. הוא מעניין אותה. היא היתה יכולה לחבב איש זה".

ארי: בעלך לא ציפה לכך שתתאבלי עליו כל חיך, לא כן?

קיטי: (בבתי-צחוק): אתה אינך יודע על מה אתה מדבר. אני חושבת שהאהבה שייכת לאנשים חיים.

ארי: אם כן, מדוע לא מצאת לך גבר אחר?

קיטי: סיבות רבות. אחת היא, שעבודת בעלי מלאה את כל חיי. אני מניחה שזה טוב — לפחות רוב הגברים חושבים כך. אבל גבר שאין לו כלום זולת עבודתו, הוא רק חצי גבר.

ארי: ואת רוצה גבר שלם.

קיטי: בדיוק. המחצית השנייה של חיי צריכה להיות — אני, אשה.

ארי: (חיוך ותנועת יד): לא הייתי אף מציע תחליף.

קיטי: אבל הוא לא צריך רק לרצות באשה. הוא צריך לרצות לחלק את חיו עמה, כמו שהוא מחלק אותם עם עבודתו. האשה לא צריכה להיות בעיניו דבר שבגור חיות. היא צריכה להיות דבר שבהכרח.

ארי: אני חושב שכך זה אצל רוב הגברים.

קיטי: (בעקשנות): לא. לא הבהרתי את כחנתי. הוא צריך להיות זקוק לה לא רק כאשה — אלא בשלמותה — הוא צריך להיות זקוק לה כאדם!

אחרי דרישה עמוק זה על בעיות החיים, נוטש ארי את קיטי לפתע באמצע הארוחה, ללא התנצלות, מפני שהוא נקרא לעקיבא. קושרים את עיניו, משכיבים אותו בתחתית המכונית ומובילים אותו אל מסקד הארגון, בכנסיה החבשית. אחרי גילויי אהבה הודיים, כשהוא מסתיר את רגשותיו בפולחן של עשיית תה, מגלה לו ארי את שליחותו. עקיבא מסביר לו ששורר צריך להימשך, ונראה כי התסריטאי וארי מסכימים עמו. ארי חוזר לבילה למלון המלך דויד ומנסה להיכנס לחדרה של קיטי, הלבושה רק בכותונת לילה, לובשת חלוק ופוחתה.

ארי מתנצל, מנסה לגרור אותה לטיול לילה. אולם קיטי מתחמקת ממנו שעומד להתפתח לסצנת-אהבה הוליוודית טיפוסית.

ארי: (נוגע בכתפה בעדינות): אז למה איננו יכולים לשבת ולדבר? אני — אני רוצה להכיר אותך.

קיטי: מחרחקת ממני יד.

קיטי: נדבר מחר, כשניסע יחד לג'דפנה. אנסה את זה כך, מר בן — — —

ארי: (מפסיק אותה): ארי.

קיטי: (נענית): ארי. שתינו יחד כוסית אחת או שתיים. בילינו כמה דקות בארוחת-צהריים, ומחר אני מקחה שתהיה לנו נסיעה נעימה. מעבר לזה, אני — — — אני פשוט לא רוצה להתקשר.

ארי: (מנוענע): הוא מחייך: אבל האם את לא מבינה? את היית יכולה להגיד זאת, לולא התקשרת כבר!

קיטי: ... (ניגשת לדלת, פותחת אותה): הגיע הזמן ללכת הביתה, ארי.

אהבה בצל האילנות

למחרת בבוקר נוסעים קיטי וארי לעמק החולה. בצאתם מירושלים הם נוכחים בפיוץ תחת-משטרה עלידי פצצת-חבית של הארגון (גופות) — — — אברים מהן — — — מפוזרים על המדרכה... דגל בריטי, וחלק מן המוס שלו, הועפו לתוך חלון הארחה של חנות-מעדנים מעבר לרחוב... בכניסה לעמק החולה הם יוצאים מן המכונית, עולים לפסגת דשא מוצלת עצי, יושבים, משקיפים על הנוף ומתחככים על ההיסטוריה הישראלית.

קיטי: (בעדינות): ארי...

הוא מסתובב באיטיות, רואה את החום הספוף על פניה. היא מושיטה לעברו את ידה החופשית ומניחה כך יד על לחיו, תוך סיבוב כל פניו אליה. היא מרחיקה את ידה, מניחה אותה על חדשא מעל ראשה.

קיטי: (ממשיכה בעדינות): אני צודקת, ארי, ואתה טועה. אין הבדל בין העמים...

הוא מתכופף קדימה ומנשק אותה. זרועותיו נעות ממקושו, מעל לראשה. הן מחליקות על כתפיו ומחבקות אותו.

כך, אחרי כמה וכמה נשיקות, מגיעים לבסוף למושב ידאל, שם נמצא המשק של משפחת בן-קנען. אוכלים ארוחה יהודית דשנה, בנוכחות אבא, אמא ויורדנה, אחותו של ארי. יורדנה נקראה בטלפון מג'דפנה, שם היתה עסוקה אותו רגע במתן תרגילי-סדר-חמושים לילדים, הנושאים מקלות-עץ במקום רובים. בזמן הארוחה מתפרץ אביו של ארי ומקלל את עקיבא אחיו, החשוב בעיניו כמת בגלל שייכותו לארגון. הסעודה נפסקת, קיטי ממשיך כה בדרכה.

בגן דפנה מראה קרן לקיטי את הכפר החמוד, וגם את הפסל של דפנה, חברתו הקודמת של ארי, שעל שמה נקרא המקום. בספר נאנסה דפנה עלידי הערבים בחניאתה, אולם בעל התסריט רחמן יותר:

קרן: היה היתה פלמ"ח אחת, והערבים תפסו אותה, והם — — — הם עינו אותה כדי להוציא ממנה דברים. והיא לא רצתה לספר. אז שלחו אותה חזרה למושב ידאל ב — — — שק, קשורה לגב של פרד. הם — — — חתכו את ידיה ורגליה והוציאו את עיניה. (ממשיכה בקול מעורר ונלהב) אבל היא לא סיפרה להם שום דבר!

קיטי: (בעדינות): היא היתה צעירה מאד.

בלילה מגיע גם ארי, רק אל קיטי מחבק ומנשק אותה לרגלי הפסל של דפנה. קיטי אינה משתתת פעולה. היא מרגישה את עצמה זרה באחירת המקום. היא רבה עם ארי. הוא נוטע לירושלים, ומבטיח לחפש את אביה של קרן.

★ ★ ★

יירושלים. בעוד שדוב לנדאו נראה מתעסק בחלונות המרתף של מלון המלך דויד, תחת עיני כל השוטרים הצבאיים האנגליים, יוצאים קיטי וקרן מן המלון, יחד עם ארי, כדי לבקר אצל אביה של קרן, שנמצא סוף-סוף. הוא נמצא בבית-חולים של מנזר. חולה נפש. פגישה מועצת. האב אינו מכיר את בתו. דמעות בעיני כולם. באותו רגע רואים מרתוק את מלון המלך דויד מתפוצץ ומתמוטט.

אולם האנגלים הבחינו בדוב לנדאו. הם עוקבים אחריו ופורצים לחדרו של עקיבא בכנסיה החבשית. עקיבא נאסר. דוב נמלט לתוך הכנסיה המלאה פסלי קדושים. רדיפה רבת-מתח בין הפסלים. דוב, הערום כמעט, עומד פני פסל. האנגלים אינם מבחינים בו. אך עקיבא

מן המשטרה. הוא מוביל אל המפקד הראשי של הארגון, עקיבא (דויד אופאטושו). דויד של ארי בן-קנען, שהוא "אדם קטן ועדין, בשנות ה-60 שלו. יש לו זקן המסופר כראוי ומשקפיים-ביטה מחוברים עם סרט לחזיתו. הוא יושב בכורסה ישנה, ועובר על עתונים רבים, כל אחד בשפה אחרת. מדי פעם הוא חוזק קטע במספרים, ושם אותו בזהירות בתוך קופסה קטנה. הסרוריסט המבוקש ביותר בארץ-ישראל דומה יותר לתלמיד-הכס עדין ומזוקן."

דוב עובר חקירה של אנשי האצ"ל. הם שואלים אותו על עברו באושיחין. תחילה הוא מנסה להכחיש שהיה שייך לפלוגה המיוחדת, שעזרה לנאצים לקבור את היהודים.

עקיבא: ... איך נקבע מי יחיה ומי ימות?

דוב: ובכן, תחילה היה עליך להתפשט. אחר-כך גזז את שערותיך. אחר-כך כולם הס' תדרו בשורה והלכו לחדר התחנה.

עקיבא: כפי שאתה זוכר, הם היו גברים, נשים וילדים — כולם יחד — וכולם ערומים?

דוב: (כמעט רואה את זה): כן. והרופא בדק אותם. ואמר להם דרך איהו דלת לצאת. היו — — — היו שלוש דלתות. ואם רצו להרוג אותך — — — אז יצאת דרך הדלת הראשונה.

עקיבא: וזה היה הרוב?

דוב: כן. רובם. אבל אם היית די חזק כדי לעבוד — אז יצאת דרך הדלת השנייה.

עקיבא: כמוך.

דוב: כן. והם שלחו אותך — — —

עקיבא: אמרת שהיו שלוש דלתות. מי יצא דרך השלישית?

דוב: נעורות.

עקיבא: כל הנערות?

דוב: לא. רק הצעירות. והיפות.

עקיבא: ומה קרה להן?

דוב: נו — — — אנשי הס. במחנה החזיקו באחדות מהן. האחרות נשלחו למחנות הצבא.

בשביל — — — בשביל החיילים.

לבסוף מגיעה החקירה לשיאה:

עקיבא: (בעדינות): אתה הצלת את חיך עלידי כך שעבדת בפלוגה המיוחדת? נכון?

דוב: (ביאוש): כן.

עקיבא: תפקיד היהודים בפלוגה המיוחדת היה לגזוז את שערות שאר היהודים?

דוב: כן!

עקיבא: להוציא את הגופות מתאי הגאזים?

דוב: כן!

עקיבא: לאסוף את סתימות הזהב משיניהם?

דוב: (בצווחה של כאב): כן, כן, כן! (פניו מעוותות, עיניו דומעות, הוא מכה באגרופים קפוצים על השולחן.) מה יכולתי לעשות? מה יכולתי לעשות?

עקיבא קם לאיתו, עומד ומסתכל בצעיר הרועד.

עקיבא: אנו לוקחים בחשבון שהיית בן פחות מ-13 שנה כשנכנסת לאושיחין. בכל זאת, עלינו לדעת את האמת. האם יש עוד משהו?

דוב: כן!

עקיבא: אז ספר לנו.

דוב: לא! אני לא יכול לספר לכם! לא אספר! הרגו אותי, אני לא יכול!

עקיבא: ספר לנו.

דוב מתחמט על השולחן, פניו חבויות בדורעותיו, והוא גועה בבכי כילד.

דוב: (קריאה של השפלה מוחלטת): הם השתמשו בי! הם השתמשו בי — — — כמו שאתם משתמשים באשה — — — !

(פרט זה הוא המצאה של התסריט, ואינו קיים אפילו בספר, הגדוש בחזקתו.) דוב מתקבל לארגון.

★ ★ ★

רן נשלחה לג'דפנה, כפר-הילדים בעמק-החולה (שנבנה מחדש ליד נצרת). תמונות של אושר וגיל. הילדים החדשים מתקבלים בטכס חגיגי, בנוכחות אביו של ארי, ברק בן-קנען (לי ג. קוב), שהוא חבר הוועד הלאומי ועסקן ציוני. הוא נואם נואם ציוני ארוך על בנין הארץ ועל הידידות הגדולה בין היהודים והערבים. טאהא, מוכתר של אבר ישע, הכפר הערבי הסמוך (ג'ון דרק), שאביו נרצח עלידי הגאנאסטרס של המופתי בשעת תפילה, מברך גם הוא את הילדים. תוך כדי כך הוא מספר להם כי הערבים "למדו מן היהודים את הברכה היפה, שלום!" (אין לדרוש מבעל התסריט בהליכוד שידע כי "שלום" היא ברכה שמית עתיקה ביותר, הקיימת בכל השפות השמיות — וביניהן ערבית — מאז שחר ההיסטוריה.)

טאהא: ... ולמרות שאנחנו איננו שותים יין, בכל זאת אנו מציעים לכם את הברכה העברית — — — (מרים כוס חלב) לחיים! (מוריד את הכוס) שלום! (הילדים עושים). יהא נא שלום בינינו לנצח! תהא ברכת אלה על כולנו!

בעוד אביו נואם בצפון, מתיצב ארי בן-קנען בפני מפקדת ההגנה. איפה? כמובן: בישיבה ירושלמית. כל ראשי ההגנה לובשים כיפות ומחופשים כתלמידים-חכמים. מפקד ההגנה, אבידן, מטיל על ארי למצוא את דודו, מפקד הארגון, ולדרוש ממנו להכניז על הפוגה של שבועיים לפחות, מכיון שפעולות הארגון מוזיקות לשוב ומפריעות להשיג רוב למען מדינה יהודית באו"ם.

ארי: אנסה.

אבידן: אמחיש לך עד כמה הענין חמור, לדעת. אילו הייתי מגלה ברגע זה משהו על פעולות הארגון — הייתי הולך למשטרה. הייתי מוסר אותם לאנגלים! הייתי הופך למלשין!

לרגע נועץ בו ארי מבט.

באחת הסמטות המובילות לככר חמרה. כאשר לא תצליחה המשטרה להתגבר על הסקרנים, הפעיל אוטו פרמינגר את הצנחנים הבריטיים שלו, הדומים עד להפליא לחיילי צה"ל ממוצא מזרחי.